

BANALNOST ZLA ^[1]

Author: [James Lyon](#) ^[2]

Hapšenje Radovana Karadžića pokazuje da su srpske tajne službe u stanju da lociraju osumnjičenike za ratne zločine ukoliko za to postoji politička volja. ime se jedan odbegli optuženik za ratne zločine bavi u slobodno vreme? Pa, ukoliko se zovete Radovan Karadžić, puštate bradu, vezujete svoju kosu u konjski rep i postajete specijalista za alternativnu medicinu. A on je, usput – tako, barem, tvrde mediji u Srbiji – pronašao i ljubav svog života, tajanstvenu tamnokosu ženu.

U pitanju je prilično neobičan životni put za jednog čoveka – od uništitelja zemlje, gradova, čitavih etničkih grupa, do bioenergetičara-iscelitelja i ljubavnika. Očigledno je da Karadžić u svom novom poslu nije bio toliko loš – a neki bivši pacijenti tvrde da je uspeo da ih izleči.

Pod lažnim imenom Dr Dragan David Dabić, Karadžić je radio na jednoj privatnoj klinici u centru Beograda. Držao je javna predavanja širom Srbije – u Novom Sadu, Smederevu, Kikindi i Somboru – i bio saradnik časopisa Zdrav život.

Njegovo poslednje javno predavanje, reklamirano i preko interneta, odigralo se 23. maja na popularnom beogradskom okupljalištu rekreativaca, Adi Ciganliji, a tema je glasila „Kako negovati sopstvene energije“. Prošle godine je 10. decembra održao predavanje o meditaciji u Kulturnom centru u Smederevu. Na njegovom internet-sajtu (<http://www.psy-help-energy.com>) reklamirani su programi za lečenje dijabetesa, seksualnih i problema sa plodnošću, astme, artritisa i brojni drugi medicinski sadržaji. Posredstvom sajta su prodavane i metalne spirale koje navodno imaju isceljujuću moć, a navedena su i dva broja mobilnih telefona, koji su sada isključeni.

Vladi Srbije trebalo bi čestitati na konačnom razotkrivanju i pritvaranju Karadžića. Pa ipak, ovo hapšenje samo osnažuje svest koja je sve vreme prisutna – da Beograd zna gde se nalaze preostali osumnjičenici za ratne zločine i da može da ih uhapsi kad god hoće.

Vlada bi trebalo da iskoristi ovaj trenutak i do kraja godine uhapsi preostalu dvojicu optuženika – Ratka Mladića i Gorana Hadžića. Sve dok to ne učini, Evropska Unija bi trebalo da obustavi sve ustupke ili podsticaje.

Postoji, međutim, i izvestan stepen konfuzije u vezi sa time kako se vlada ponašala prilikom ovog hapšenja.

Prema nekim nepotvrđenim izveštajima, izvesnu su ulogu odigrale i pojedine obaveštajne službe zapadnih zemalja, dok ostali spekuliraju o tome da je Karadžića neko odao – na primer, neka ličnost iz bezbednosno-informativne agencije (BIA), koja želi da se dodvori novom direktoru i predsedniku Borisu Tadiću. Ostali pak pretpostavljaju da je Karadžića izdao neko iz mreže koja mu je pružala podršku, u nameri da osvoji novac od nagrade.

Operacija hapšenja je prekrivena velom misterije. Vlada je saopštila samo to da je Karadžić uhapšen „u okolini Beograda“, u ponedeljak, 21. jula, u večernjim satima. Karadžićev advokat pak kaže da je njegov štićenik uhapšen još u petak, 18. jula, u autobusu na liniji Novi Beograd – Batajnica, te da je vikend proveo u potpunoj izolaciji.

Jedan dnevni list sa vezama u BIA-i izvestio je da je Karadžić uhapšen nadomak planine Kosmaj; drugi da su ga pronašli na Vračaru (centar Beograda) sa koferom spakovanim za odlazak na letovanje u Split (grad na hrvatskom primorju).

Istina možda nikada neće biti otkrivena.

Na zvaničnoj konferenciji za štampu, održanoj 22. jula, kao predstavnici vlasti pojavili su se specijalni tužilac za ratne zločine, Vladimir Vukčević, i ministar za rad i socijalnu politiku, Rasim Ljajić, koji je ujedno i predsednik Nacionalnog saveta za saradnju sa Haškim tribunalom. Na samom početku konferencije, oni su saopštili da neće odgovarati na pitanja. Bilo je očigledno da ni jedan ni drugi nisu naročito dobro informisani, a Ljajić je rekao i da još uvek prikupljaju podatke o hapšenju.

Obojica su dali kratke izjave. Vukčević je svoje opaske ograničio na tri ili četiri promrmljane rečenice. Ljajić je govorio nešto duže, ali nije dao nikakve istinske podatke izuzev da je Karadžić normalno živeo pod lažnim imenom, te da je bio zaposlen na jednoj beogradskoj klinici.

Ljajić je tvrdio da su podaci na temelju kojih je Karadžić lociran i uhapšen pribavljeni zahvaljujući praćenju osumnjičenikovih saradnika, ali nije rekao ko je izveo hapšenje.

Novi šef BIA-e imenovan je svega nekoliko dana pre hapšenja, i neizvesno je da li je za tako kratko vreme bio u stanju da organizuje tu operaciju.

U stvari, čini se da je BIA-i pomagala srbijanska vojska. Ministar unutrašnjih poslova, Ivica Dačić – koji je ujedno i predsednik Socijalističke partije Srbije (SPS) pokojnog Slobodana Miloševića – hitro je saopštio kako niko iz njegovog ministarstva nije sudelovao u hapšenju, što je bio pokušaj da se, zajedno sa svojom partijom, distancira od te akcije. Takođe je rekao i da samo hapšenje predstavlja zaslugu prethodne vlade.

Uprkos nejasnoćama u pojedinim detaljima, sama operacija pokazuje da su u Srbiji bezbednosne i obaveštajne organizacije upoznate sa time gde se kriju haški osumnjičeni i da su kadre da ih uhapse ukoliko za to postoji politička volja.

Da li će uslediti i nova hapšenja, i kada će se to dogoditi, nije poznato. Takođe je nejasno da li će Dačić i njegov SPS opstruirati buduća hapšenja, premda neki veruju da će se Dačić pomiriti sa prigušenim protestima svoje partijske baze, a uzdržati od aktivne opstrukcije.

Svejedno, niko ne može odbaciti mogućnost da će ministarstvo unutrašnjih poslova i ostatak vlade pokušati da spreče hapšenje Mladića i Hadžića.

Teško da se može posumnjati u to da se Karadžićovo hapšenje ne bi ni dogodilo da je prethodni premijer, Vojislav Koštunica, ostao na vlasti. Nova vlada stoga zaslužuje puno poverenje. A Beograd je već poslao signale da se nada da će to kapitalizovati.

Treba se nadati da će hapšenja Mladića i Hadžića uskoro uslediti. Time će biti uklonjena i poslednja prepreka za nastavak procesa približavanja Srbije EU-u.

Dr James Lyon je viši savetnik za Balkan pri Međunarodnoj kriznoj grupi, www.crisisgroup.org.

Location: [Balkans](#) ^[3]

[Macedonia](#) ^[4]

[Albania](#) ^[5]

[Serbia](#) ^[6]

Topic: [Komentar](#) ^[7]

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/banalnost-zla>

Links

[1] <https://iwpr.net/sr/global-voices/banalnost-zla>

[2] <https://iwpr.net/sr/people/jameslyon>

[3] <https://iwpr.net/sr/global/balkans>

[4] <https://iwpr.net/sr/global/macedonia>

[5] <https://iwpr.net/sr/global/albania>

[6] <https://iwpr.net/sr/global/serbia>

[7] <https://iwpr.net/sr/voices/komentar>